

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/91/2016
Identifikačné číslo spisu:	2508201165
Dátum vydania rozhodnutia:	20.12.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Petříková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:2508201165.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu M., bývajúceho v R., proti žalovanej Obci Trebatice, so sídlom v Trebaticiach, Hlavná 247/107, zastúpenej JUDr. Katarínou Galovou, advokátkou so sídlom v Piešťanoch, E. Belluša 10, o zaplatenie 8 298,48 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 4 C 509/2008, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 18. novembra 2015 sp. zn. 10 Co 439/2014, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Trnave z 18. novembra 2015 sp. zn. 10 Co 439/2014 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trnave na odvolanie žalovanej rozsudkom (druhým v poradí) z 18. novembra 2015 sp. zn. 10 Co 439/2014 potvrdil ako vecne správny rozsudok Okresného súdu Piešťany (druhý v poradí) z 19. augusta 2014 č. k. 4 C 509/2008-297, ktorým súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 8 298,48 € s 8,5 % úrokom z omeškania od 7.11.2007 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a ktorým zároveň uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov právneho zastúpenia v sume 3 603,08 € a náhradu iných trov konania v sume 995,41 €, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku k rukám jeho právnej zástupkyne. Zároveň súd žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v sume 294,46 € a to splnomocnenkyňi žalobcu do 3 dní.

2. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná na pošte 24. februára 2016 dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnila podľa § 237 ods. 1 O. s. p. a jeho dôvodnosť podľa § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O. s. p. Poznamenala, že odvolací súd mal o odvolaní nariadiť pojednávanie podľa § 214 ods. 1 písm. d/ O. s. p., pretože si to vyžadoval dôležitý verejný záujem. Namietala, že rozsudok odvolacieho súdu nespĺňa požiadavky kladené na riadne odôvodnenie podľa § 157 O. s. p. Uviedla, že odvolací súd v napadnutom rozsudku dostatočne zrozumiteľne a presvedčivo nedal odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky a právny záver dotýkajúci sa bezprostredne predmetu konania spočíva na mylnej aplikácii § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka namiesto § 454 Občianskeho zákonníka. Napokon namietala, že odvolací súd nesprávne posúdil i otázky bremena tvrdenia a dôkazného bremena a

nepostupoval ani v súlade s § 132 O. s. p. Žiadala, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na nové konanie.

3. Žalobca sa k dovolaniu žalovanej písomne nevyjadril.

4. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, zákona č. 160/2015 Z. z. (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, zastúpená advokátom, bez nariadenia dovolacieho pojednávania dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je potrebné zrušiť.

6. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“), dovolací súd postupoval v zmysle vyššie citovaného § 470 ods. 2 CSP a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O. s. p.

7. V danej veci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 až 3 O. s. p., pretože nejde o zmeňujúci, ale o potvrdzujúci rozsudok. Rozhodnutiu odvolacieho súdu nepredchádzalo rozhodnutie dovolacieho súdu obsahujúce právny názor v tejto veci. Nejde ani o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné a nejedná sa ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým by súd prvej inštancie vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4. Dovolanie preto podľa týchto zákonných ustanovení prípustné nie je.

8. V súlade s ustanovením § 242 ods. 1 O. s. p. ukladajúcim dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 ods. 1 O. s. p. (či už to strana namieta alebo nie), neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 ods. 1 O. s. p. Vady konania podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. žalovaná nenamietala a ich existenciu po preskúmaní veci nezistil ani dovolací súd.

9. Dovolateľka v dovolaní namieta, že v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v ustanovení § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. a taktiež dovolaciemu vyčíta, že konanie pred ním trpí inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie veci a jeho rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

10. K dovolateľkou tvrdenému odňatiu možnosti konať pred súdom malo dôjsť v dôsledku toho, že - ako uvádza - napadnuté rozhodnutie nemá náležitosti v zmysle ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p., je nekonkrétne, nedostatočne odôvodnené a nepresvedčivé, v dôsledku čoho je nepreskúmateľné.

11. Na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“. Toto stanovisko bolo uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016. Najvyšší súd, stotožňujúc sa v preskúmvanej veci so závermi, na ktorých spočíva predmetné stanovisko, skúmal, či v danej veci ide o taký výnimočný prípad, kedy by nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladala vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. Dovolací súd však nezistil, že by o takýto prípad v prejednávanej veci išlo; odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu obsahuje vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie.

12. Žalovaná namietala, že odvolací súd nenariadil pojednávanie podľa § 214 ods. 1 písm. d/ O. s. p. aj keď si to vyžadoval dôležitý verejný záujem.

13. Podľa § 214 O. s. p. na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania, c/ ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, d/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem (ods. 1). V ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania (ods. 2). V zmysle citovaného ustanovenia odvolací súd mohol o odvolaní rozhodnúť bez nariadenia pojednávania vždy, ak nebol daný ani jeden z uvedených dôvodov, pričom oprávnenie na ich posúdenie mal výlučne odvolací súd; ten zvažoval, či treba dokazovanie doplniť alebo zopakovať (§ 120 ods. 1 O. s. p.) a posudzoval existenciu dôležitého verejného záujmu, ktorý bol dôvodom na nariadenie pojednávania len vtedy, ak by otázky, ktoré boli predmetom konania, mohli mať širší spoločenský dopad a ak by ochrana práv a právom chránených záujmov účastníkov konania mohla byť významná i pre iné subjekty. V prejednávanej veci mal odvolací súd v čase rozhodovania za to, že súd prvej inštancie dokazovanie vykonal v dostatočnom rozsahu pre rozhodnutie vo veci, preto nepovažoval za potrebné dokazovanie doplniť alebo zopakovať, keď konštatoval, že rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej je potrebné podľa ustanovenia § 219 ods. 2 O. s. p. ako vecne správne potvrdiť. Rovnako v konaní pred súdom prvej inštancie súd nerozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 115a O. s. p., a vo veci nebol daný ani dôležitý verejný záujem v zmysle vyššie uvedeného výkladu.

14. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, nebol splnený ani jeden z dôvodov pre nariadenie pojednávania v zmysle ustanovenia § 214 ods. 1 O. s. p., takže odvolací súd nebol povinný v predmetnej veci nariadiť pojednávanie; mohol postupovať podľa ustanovenia § 214 ods. 2 O. s. p. a pokiaľ pojednávanie nenariadil, neodňal svojím postupom žalovanej možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

15. Žalovaná v dovolaní uplatňuje aj dovolacie dôvody v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p. (keď súdom vytyka nedostatky pri hodnotení dôkazov a náležitom zisťovaní skutkového stavu veci, ako i to, že ich rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení). K týmto argumentom v dovolaní dovolací súd odkazuje na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej k dovolacím dôvodom v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p. by bolo možné prihliadať len v prípade procesne prípustného dovolania, čo však nie je tento prípad (viď napr. R 54/2012 a niektoré ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 102/2012, 7 Cdo 116/2013, a iné). Z uvedeného plynie, že na žalovanou uplatnené dovolacie dôvody v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p. (i keby boli prípadne opodstatnené) dovolací súd nemôže v tomto konaní prihliadať.

16. Na vady konania, ktoré sú uvedené v § 237 ods. 1 O. s. p., je dovolací súd povinný prihliadať bez ohľadu na to, či ich dovolateľka uplatnila alebo neuplatnila (viď § 242 ods. 1 O. s. p.).

17. Európsky súd pre ľudské práva vydal 13. januára 2015 rozsudok vo veci Trančíková proti Slovenskej republike, v ktorom sa zaoberal aj opodstatnenosťou námietky o nemožnosti vyjadriť sa k vyjadreniu protistrany v rámci odvolacieho konania. V tomto rozsudku dospel Európsky súd pre ľudské práva k názoru, že aj keď vyjadrenie k odvolaniu neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa procesná strana už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania a prípadne ide o vyjadrenie nemajúce vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, musí byť druhému účastníkovi daná možnosť oboznámiť sa s ním, ak bolo formulované ako právna a skutková argumentácia. V rozsudku sa doslovne uvádza, že „požiadavka, aby účastníci súdneho konania mali možnosť dozvedieť sa o všetkých predložených dôkazoch alebo vyjadreniach podaných v ich veci a vyjadriť sa k nim, sa vzťahuje na odvolacie konanie rovnako ako na prvostupňové konanie, a to napriek skutočnosti, že odvolanie nemusí vyvolať žiadnu novú argumentáciu“. Pokiaľ súd takúto možnosť druhej procesnej strane nevytvorí, dochádza k porušeniu práva na spravodlivé konanie, ktoré je zaručené článkom 6 ods. 1 Dohovoru.

18. Vychádzajúc z uvedeného bolo v preskúmvanej veci potrebné zohľadniť, že k odvolaniu žalovanej (č. l. 312 spisu) sa písomne vyjadril žalobca (č. l. 327 spisu), žalovaná (dovolateľka) ale nemala možnosť dozvedieť sa o tomto vyjadrení a prípadne sa k nemu aj vyjadriť, lebo súd jej toto vyjadrenie žalobcu nedoručil. Opomenutím doručenia tohto vyjadrenia žalovanej došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces v súlade s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a tým k odňatiu jej možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

19. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je nielen procesne prípustné, ale aj opodstatnené a ďalej sa s vecnou stránkou dovolania nezaoberal. So zreteľom na to dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 CSP v spojení s § 450 CSP).

20. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd (§ 453 ods. 3 CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.